

Sygn. akt IV Ca 436/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Małgorzata Szeromska

Sędziowie SO Renata Wanecka

SO Małgorzata Michalska (spr.)

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 9 sierpnia 2017 r. w P.

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G.

przeciwko R. G. (1), E. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Mławie z 9 marca 2017 r.

sygn. akt I C 349/14

1. zmienia zaskarżony wyrok i powództwo oddala;
2. zasądza od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. na rzecz pozwanych małżonków R. G. (1) i E. G. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w II instancji;
3. nakazuje pobrać od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Mławie kwotę 2.236 zł (dwa tysiące dwieście trzydzieści sześć złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji.

Sygn. akt IV Ca 436/17

UZASADNIENIE

Powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. w dniu 26.11.2013 r. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew o zapłatę, w którym wniosła o zasądzenie od pozwanych R. G. (1) i E. G. solidarnie na rzecz powoda kwoty 56.084,88 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej (...)od dnia 26.11.2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 29.10.2010 r. zawarł z pozwanymi umowę pożyczki, na podstawie której udzielił pozwanemu R. G. (1) pożyczki w kwocie 59.000,00 zł. Spłatę pożyczki poręczyła pozwana E. G.. Pożyczkobiorca, mimo zobowiązania wynikającego z umowy, nie regulował rat pożyczki w ustalonych

przez strony umowy pożyczki terminach. a poręczycielka informowana o stanie spłaty pożyczki – również nie regulowała powstałych zaległości, co dało powodowi podstawę do wypowiedzenia umowy pożyczki, bowiem powód wzywał pozwanego w trybie wskazanym w umowie do dobrowolnego uregulowania zadłużenia. Pismo zawierające wypowiedzenie umowy pożyczki zostało wysłane pod adres, który wskazał pożyczkobiorca w okresie obowiązywania umowy pożyczki, skutkując wymagalnością roszczenia z dniem 08.06.2011 r. Jak wskazał powód, na wysokość roszczenia składają się następujące kwoty: 1) kapitał pożyczki w wysokości 53.455,36 zł, 2) odsetki – 2.629,52 zł. W związku z powyższym powód wniósł o wydanie nakazu w postępowaniu upominawczym.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 29.11.2013 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2595299/13, zasądzając zgodnie z żądaniem pozwu. Od powyższego nakazu zapłaty pozwani wnieśli sprzeciw w ustawowym terminie. W sprzeciwie pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Postanowieniem z dnia 15.01.2014 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Mławie, zgodnie z właściwością ogólną pozwanym.

Powód wskazał, że odpowiedzialność pozwanej E. G. wynika z poręczenia przez nią umowy pożyczki zawartej między powodem a pozwanym R. G. (1), stąd też ich odpowiedzialność ma charakter solidarny. Udzielenie poręczenia majątkowego spowodowało, iż pozwana z własnej woli stała się dłużnikiem solidarnym wraz z pożyczkobiorcą. Do powyższego pisma powód dołączył rozliczenie wysokości zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...).

Sąd Rejonowy w Mławie wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r. zasądził od pozwanych R. G. (1) i E. G. solidarnie na rzecz powoda Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 44.707,87 zł. wraz z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej, wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 29.05.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych od 1.01.2016 r. do dnia zapłaty (pkt. I), w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt. II), zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 3.119,00 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III), nakazał pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Mławie kwotę 1.550,54 zł. tytułem kosztów sądowych.

Wydane rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i ocenie prawnej:

Pozwany R. G. (2) zawarł z powodem Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. umowę pożyczki konsumenckiej nr 3 w dniu 29.10.2010 r. Powyższą umowę poręczyła żona pozwanego E. G. (okoliczności bezsporne). Umowa ta została wypowiedziana przez stronę powodową na skutek niewywiązywania się z warunków umowy przez pozwanego, jak również w związku z brakiem spełnienia świadczenia przez poręczyciela. W dniu 04.04.2012 r. pomiędzy stronami umowy pożyczki nr (...) została zawarta umowa ugody nr 4, na podstawie której sporządzono nowy harmonogram spłat zadłużenia przez pozwanego. Powyższa ugoda została podpisana również przez poręczyciela E. G. (okoliczności bezsporne). W toku sprawy pozwana wyjaśniła, że w lipcu 2013 r. powód wypowiedział ugodę z dnia 04.04.2012 r. w związku z brakiem wpłaty częściowo raty nr 13 i w całości raty nr 14 (okoliczności bezsporne).

Pozwana wyjaśniła ponadto, że okoliczności stanowiące podstawę wypowiedzenia przez Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. umowy ugody są nieprawdziwe, bowiem na poczet raty nr 13 pozwana wpłaciła w dniu 05.05.2013 r. kwotę 1050,00 zł , a rata 14 została wpłacona w banku w dniu 03.07.2013 r. w kwocie 1050,00 zł. Pozwana wskazała, że uznała wypowiedzenie umowy ugody za pomyłkę i nie wystosowała do powoda żadnego pisma i w dalszym ciągu spłacała raty zgodnie z harmonogramem - raty od 14-25 po 924,74 zł.

Postanowieniem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości celem sprawdzenia prawidłowości wyliczenia powoda związanego ze spłatą pożyczki zaciągniętej w dniu 29.10.2010 r. przez pozwanego.

Pismem procesowym z dnia 07.05.2015 r. powód ograniczył powództwo, cofając częściowo powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 47.318,73 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 01.04.2015 r. do dnia zapłaty.

Biegła sądowa z zakresu rachunkowości i księgowości w dniu 05.11.2015 r. złożyła opinię na piśmie. W podsumowaniu opinii biegła wskazała, że rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 20,8 %, a całkowita kwota do zapłaty w dniu podpisania umowy ugody wynosiła 80.249,49 zł i na taką kwotę został sporządzony harmonogram spłat, który został zaktualizowany w lipcu 2013 r. Biegła stwierdziła, iż kwota wpłacona przez pozwanych na poczet spłaty umowy nr (...) wynosi 32.701,50 zł. Z powyższego wynika, że roszczenie powoda na dzień sporządzenia opinii zasadne było co do kwoty 47.547,99 zł. Strony nie wniosły zastrzeżeń do powyższej opinii.

Pismem z dnia 30.11.2015 r. powód ograniczył powództwo do kwoty 44.920,78 zł. Następnie pismem z dnia 02.02.2017 r. powód ograniczył powództwo do kwoty 44.707,87 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: treści pozwu, sprzeciwu od nakazu zapłaty i załączników do sprzeciwu, pisma procesowego powoda z dnia 28.07.2014 r. z załącznikami, odpowiedzi na sprzeciw z załącznikami, wyjaśnień pozwanej opinii biegłej K. Ł. z zakresu rachunkowości i księgowości i pisma procesowego pozwanych z dnia 26.11.2015 r. (k. 248-249); pisma powoda z dnia 30.11.2015 r. oraz pisma powoda z dnia 02.02.2017 r.

Dokonując oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie należy podnieść, iż podstawowe znaczenie w niniejszej sprawie miały dokumenty w postaci opinii biegłego z zakresu rachunkowości i księgowości, która w sposób precyzyjny, spójny i logiczny dokonała wyliczeń spłaconych przez pozwanych rat wynikających z ugody nr 4, wskazując jednocześnie wysokość roszczenia powoda na dzień podpisania przez strony ugody z dnia 04.04.2012 r. Wyliczenia sporządzone przez biegłą, posiadającą wiedzę specjalną w danej dziedzinie, nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania, dlatego Sąd nie miał podstaw do kwestionowania treści opinii i sporządzonych przez biegłą wyliczeń. Dodatkowo należy podkreślić, że w niniejszej sprawie strona pozwana nie kwestionowała zawarcia umowy pożyczki nr (...) ani umowy ugody nr 4. Sporna była jedynie wysokości dochodzonego przez stronę powodową roszczenia.

Twierdzenia zawarte w pozwie oraz wszystkich pismach procesowych powoda znajdowały uzasadnienie w przedstawionych dokumentach stanowiących umowę pożyczki, statut banku, umowę ugody, przedstawionych wyliczeniach, dlatego Sąd nie miał podstaw do kwestionowania twierdzeń w nich zawartych. Strona pozwana wskazywała tylko, że wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia jest zbyt wysoka z uwagi na fakt regularnego spłacania przez stronę pozwaną rat wynikających z harmonogramu spłat sporządzonego do umowy ugody nr.4 z dnia 04.04.2012 r. Twierdzenia pozwanej jednakże nie znajdują uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym, nie znajdują również odzwierciedlenia w sporządzonej przez biegłą opinii, której przecież pozwani nie kwestionowali, nie kwestionowali również wyliczeń biegłej.

Sąd Rejonowy wskazał, że istnienie roszczenia nie było sporne, jedynie sporna kwestia dotyczyła wysokości roszczenia.

Zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c., po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. W niniejszej sprawie powód dochodził wierzytelności wobec pozwanych powstałej w wyniku zawarcia umowy pożyczki nr (...), a następnie umowy ugody nr 4 z dnia 04.04.2012 r. pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. a pozwanym R. G. (1), które to umowy zostały poręczone przez małżonkę pozwanego E. G..

W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku, co też zostało w niniejszym procesie wykazane. Natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Kwestia istnienia roszczenia nie była przedmiotem sporu w niniejszej sprawie, bowiem obie strony potwierdziły i wykazały za pomocą dokumentów, że zawarły zarówno umowę pożyczki jak i umowę ugody. Odpowiedzialność pozwanej E. G. wynika z umowy poręczenia. W przypadku, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel powinien zawiadomić o tym niezwłocznie poręczyciela – warunek ten został spełniony przez powoda. Pozwana nie kwestionowała w niniejszej sprawie swojej odpowiedzialności wynikającej z poręczonych przez nią umów.

Sporna kwestia w przedmiotowym postępowaniu odnosiła się jedynie do wysokości roszczenia. Powód wykazał, że pozwani nie uregulowali należności w wysokości 44.707,87 zł (ograniczając jednocześnie powództwo w trakcie postępowania o kwoty, które pozwani uregulowali podczas trwania niniejszego postępowania). Pozwani nie wykazali z kolei, że wywiązali się z obowiązku zwrotu pożyczki co do kwoty wskazanej powyżej, zatem zasadnym było zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 44.707,87 zł wraz z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej, wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 29.05.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz dalszymi odsetkami ustawowymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty. Zgodnie bowiem z opinią biegłej, kwota wpłacona na poczet spłaty umowy nr (...) nie wynosiła tyle, ile podnosili w zarzutach pozwani. Wysokość roszczenia została zatem wykazana przez stronę powodową. W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, tj. w stosunku do odsetek dochodzonych przez powoda, a to w związku z nowelizacją, która weszła w życie z dniem 01 stycznia 2016 r., wskazując wysokość odsetek maksymalnych (art. 481 § 2¹ k.c.)

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Pozwani przegrali proces, w związku z tym winni ponieść jego koszty. W niniejszej sprawie na koszty postępowania cywilnego składają się: koszty opłaty sądowej od pozwu w wysokości 702,00 zł, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00 zł, która to kwota stanowi stawkę minimalną wynagrodzenia dla radcy prawnego w sprawie, w której wartość przedmiotu sporu mieści się w przedziale: powyżej 10.000,00 zł do 50.000,00 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

Apelację od wyroku wnieśli pozwani, zaskarżyli wyrok w całości i zarzucili:

- błąd w ustaleniach faktycznych leżących u podstaw wydanego orzeczenia polegający na pominięciu istotnej okoliczności w postaci braku podstaw do wypowiedzenia umowy ugody zawartej pomiędzy stronami z uwagi na fakt, że pozwani dokonywali stosownych spłat zgodnie z ugodą, a to powód dokonał ich zarachowania w sposób dowolny i niezgodny z porozumieniem łączącym strony.

Wnieśli o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji z uwagi na całkowitą bezzasadność w świetle przepisów prawa i ustalonego stanu faktycznego i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacje należało uznać za usprawiedliwioną, chociaż nie do końca z powodów w niej podniesionych, bo zarzut dotyczy umowy ugody, a nie umowy pożyczki nr (...), która stanowiła podstawę faktyczną żądania zawartego w pozwie. Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego odnośnie zawarcia przez powoda i pozwanego R. G. (1) umowy pożyczki nr (...) są prawidłowe, jednak dalsze ustalenia dotyczące umowy ugody nr 4 zawartej pomiędzy powodem, a pozwanym dnia

4 kwietnia 2012 r. i wyciągnięte na podstawie tych ustaleń wnioski odbiegają od treści żądania, które w toku całego procesu nie było zmodyfikowane i umowa ugody nr.4 nie została nigdy objęta żądaniem pozwu.

Na wstępie podkreślenia wymaga fakt, iż postępowanie apelacyjne choć jest postępowaniem odwoławczym, stanowi kontynuację postępowania przeprowadzonego przez Sąd pierwszej instancji. Sąd Odwoławczy ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego materiału oraz własnej jego oceny. Sąd drugiej instancji jako sąd apelacyjny bada merytorycznie sprawę rozważając wyniki postępowania w I instancji, władny jest ocenić je samodzielnie i odmiennie od Sądu pierwszej instancji.

Ocena materiału w niniejszej sprawie powinna zacząć się od zapoznania z pozwem, który jest pierwszym pismem procesowym strony wszczynającej proces. Zgodnie z art.187 § 1 k.p.c. powód powinien dokładnie określić żądanie, granicami którego związany jest rozpoznający sprawę sąd.

Art 187 § 1 k.p.c. stanowi, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, nadto zawierać:

1) dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba, że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna;

2) przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających właściwość sądu.

Wymóg dokładnego określenia żądania jest oczywisty, chodzi bowiem o wskazanie przedmiotu procesu, a w konsekwencji treści rozstrzygnięcia oczekiwanego przez powoda. Na treść tego żądania składa się konkretna sytuacja materialnoprawna, dla której powód poszukuje ochrony prawnej.

W art. 321 § 1 k.p.c. zawarta jest zasada dyspozycyjności, która przejawia się w tym, że sąd jest związany granicami żądania powództwa.. Zgodnie z tym przepisem sąd ma obowiązek orzec negatywnie lub pozytywnie o tym żądaniu. Art.321 § 1 k.p.c. stanowi, że Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Sąd nie może uwzględnić roszczenia w oparciu o inną podstawę faktyczną niż podana w pozwie, gdyż byłoby to dokonaniem przez Sąd zmiany powództwa, do czego Sąd nie jest uprawniony. Wyrok uwzględniający powództwo na podstawie faktycznej, na której powód ani w pozwie, ani w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie opierał powództwa, zasądza ponad żądanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2007 r., I PK 157/07). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego nawet w razie niewyraźnego żądania Sąd może je odpowiednio zmodyfikować, jednakże tylko zgodnie z wolą powoda. Związanie Sądu granicami żądania obejmuje nie tylko związanie co do samej treści żądania zasadniczego, ale także co do uzasadniających je elementów motywacyjnych. Podstawą wyrokowania w granicach przekraczających żądanie powoda nie mogą być okoliczności faktyczne, nawet jeżeli zostały przytoczone w toku procesu przez stronę pozwaną, jeżeli tylko powód nie objął ich następnie swoimi twierdzeniami (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 maja 2008r., III CSK 17/08). Za trafne więc należy uznać stanowisko Sądu Najwyższego, według którego sąd nie może zasądzać czego innego lub więcej, jak żądał powód, albo na innej, jak wskazana przez niego podstawie faktycznej powództwa. Żądanie powództwa określone jest przez jego przedmiot oraz podstawę faktyczną. Oznacza to, że sąd nie może uwzględniać roszczenia w oparciu o inną podstawę faktyczną niż wskazana w pozwie. Sąd Najwyższy przyjął, że oparcie wyroku na podstawie faktycznej niepowołanej przez powoda jest orzeczeniem ponad żądanie w rozumieniu art.321 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 marca 2005 r. II CK 556/04).

Powód zachowuje wprawdzie prawo modyfikowania swojego żądania, nie mniej jednak, dopóki tego nie uczyni, sąd nie może wyrokować, co do przedmiotu nieobjętego żądaniem. W niniejszej sprawie sentencja wyroku Sądu Rejonowego odbiega od treści żądania pozwu. Ponad wszelką wątpliwość (opierając się na treści pozwu, odpowiedzi na sprzeciw pozwanych) można przyjąć, że w tej sprawie powód dochodził zapłaty kwoty 56.084,88 zł. z umowy pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) z dnia 29 października 2010r., która jak wskazuje powód została wypowiedziana w dniu 2 maja 2011 r. (k - 60 akt), na podstawie postanowień tej umowy oraz "Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek" wobec zaprzestania terminowej spłaty zobowiązania przez pozwanego R. G. (1). Dołączone do

pozwu dokumenty dotyczą tylko i wyłącznie umowy pożyczki nr (...). E. G. jako żona pozwanego poręczyła umowę i w ocenie powoda nie spełniła świadczenia jako poręczyciel do czego była wzywana, co spowodowało, że została również pozwana przez powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 29 listopada 2013 r. wydanym przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 2595299/13 pozwani podnieśli, że powód żąda zapłaty roszczenia z umowy pożyczki nr (...), a nie wskazuje w pozwie, że strony łączy umowa ugody nr 4, która jest w trakcie realizacji i została podpisana po uregulowaniu zaległości wraz z odsetkami z umowy nr (...). Pozwani otrzymali nowy harmonogram spłat obowiązujący od 4 czerwca 2012 r.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podkreślił, że zaprzecza wszystkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom pozwanych i wyjaśnia, że przedmiotem niniejszego postępowania jest zadłużenie wynikające z umowy pożyczki nr (...), która na skutek zaprzestania spłaty została wypowiedziana, a umowa ugody jest zmianą sposobu wykonania zobowiązania. Pomimo takiego oświadczenia powód nie modyfikuje żądania do zakończenia procesu i nie obejmuje żądaniem umowy ugody, która zostaje zawarta po wypowiedzeniu umowy nr (...) i funkcjonuje samodzielnie jako odrębne zobowiązanie na zupełnie innych warunkach niż umowa nr (...). Zresztą powód w pozwie o tej umowie nawet nie wspomina, nie dołącza też dokumentów dotyczących tej umowy ugody nr (...). Gdyby pozwani nie wskazali tej umowy ugody w sprzeciwie to czynności Sądu Rejonowego dotyczyłyby tylko i wyłącznie umowy nr (...) i zbadania terminowości dokonania spłaty zobowiązania wynikającego z tej umowy od dnia jej zawarcia do daty wypowiedzenia tj. do 2 maja 2011 r. W chwili wyrokowania przez Sąd Rejonowy umowa nr (...) była umowa wypowiedziana, nieistniejąca. Ujawnienie umowy ugody przez pozwanych spowodowało, że Sąd Rejonowy badał zasadność dochodzonego roszczenia z umowy ugody nr (...) uznając, iż jest ona kontynuacją umowy nr (...) i stanowi zmianę sposobu wykonania zobowiązania z tej umowy.

Żądanie pozwu zarówno od strony podmiotowej jak i przedmiotowej winno być ściśle określone tak, aby nie było wątpliwości, co jest przedmiotem postępowania i przeciwko komu powód rości sobie określone prawo. Jeżeli treść żądania sformułowana jest niewłaściwie, niewyraźnie, lub nieprecyzyjnie Sąd może je zmodyfikować zgodnie z wolą powoda i w ramach podstawy faktycznej powództwa. Oczywiście ingerencja Sądu w tym zakresie nie może być zbyt daleko idąca. W tym procesie podstaw do takiej ingerencji nie było.

W niniejszej sprawie powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika żądaniem pozwu nigdy nie objął umowy ugody nr 4, która w żadnym aspekcie nie może być traktowana jako aneks do umowy nr (...), bo takiego statusu strony jej nie nadały. Skoro wolą powoda nie było ujawnianie tej umowy ugody w pozwie i wskazania jej jako podstawy faktycznej żądania to tym bardziej nie mogła ona stanowić podstawy rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, który tym samym przekroczył granice wyrokowania wskazane w art. 321 k.p.c. i wyszedł poza ramy podstawy faktycznej powództwa, bowiem zarówno opinia biegłej jak i wszystkie pozostałe dowody oraz ich ocena dotyczyły dokumentów związanych z umową ugody nr (...), która nie była tożsama z przedmiotem żądania zawartym w pozwie. Uzasadniona więc jest teza, że w świetle art. 321 § 1 k.p.c. niedopuszczalne było zasądzenie świadczenia pieniężnego na podstawie umowy ugody nr 4 wypowiedzianej dnia 8 lipca 2013 r., bowiem Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

W odpowiedzi na apelację pozwanych powód wszystkie argumenty odnosi do umowy ugody zawartej 4 kwietnia 2012 r., podkreśla, że biegła w opinii wyliczyła, iż na poczet umowy ugody pozwani dokonali wpłat w wysokości 32.701,50 zł., przy całkowitym zadłużeniu ugody w wysokości 80.249,49 zł. Ta argumentacja miałaby znaczenie dla wydanego rozstrzygnięcia, gdyby umowa ugody została objęta przez powoda żądaniem pozwu.

W zaistniałej sytuacji apelacja pozwanych prowadzi do jej uwzględnienia w zakresie w jakim zarzucała błąd w ustaleniach faktycznych, który w istocie doprowadził Sąd Okręgowy do rozważenia na nowo zebranego materiału w aspekcie art. 187 § 1 k.p.c. w jakim dotyczył żądania określonego w pozwie i odmiennej jego oceny od Sądu Rejonowego, ale też i zasadności, która w istocie nie została udowodniona, bowiem materiał dowodowy dotyczył umowy ugody, z której powód nie dochodził swoich roszczeń. Na marginesie podkreślenia wymaga fakt, że umowa ugody nadal jest

realizowana przez pozwanych, którzy dokonują wpłat, a powód zalicza je na istniejące zobowiązanie uwzględniając sposób księgowania wpłat zasugerowany w opinii przez biegłą.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na mocy art.386 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c. powód jako strona przegrywająca jest obowiązany zwrócić pozwanym koszty zastępstwa prawnego w II instancji w wysokości 2700 zł. wynikające z § 2 pkt.5 w zw. z § 10 ust.1 pkt.1- 75% stawki minimalnej (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015.1800 zm. 27.10.2016), ponieważ pełnomocnik powodów ustanowił się po raz pierwszy w II instancji. Również wobec uwzględnienia apelacji pozwanych, powód jako przegrywający został obciążony na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Mławie opłatą od apelacji w kwocie 2.236 zł. od uiszczenia której pozwani zostali zwolnieni.

SSO Renata Wanecka SSO Małgorzata Szeromska SSO Małgorzata Michalska